

Administratia Spitalelor si Serviciilor Medicale Bucuresti
SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO-FACIALA
"Prof.Dr.Dan Theodorescu"
Calea Plevnei nr.17-21 , sector 1 , Bucuresti Tel.021/315.52.17/Fax : 021/315.88.55
www.spitalomf.ro
E-mail: secretariat@spitalomf.ro
Cod fiscal : 4267265

APROB
Director medical interimar,
Dr. Tiberiu Niță

PROTOCOL

DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE

Grup de lucru

Prof.univ.dr.Alexandru BUCUR -

Conf.univ.dr.Octavian DINCĂ -

Prezentul protocol a fost avizat în cadrul ședinței Consiliului Medical din data de 19.11.2018
(P.V. nr. 10200/19.11.2018).

Cuprins

1. LISTA DE DIFUZARE	3
2. SCOP ȘI OBIECTIVE (MOTIVARE ȘI FUNDAMNETARE)	3
3. DOMENIU DE APLICARE	4
4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ APLICABILE PROTOCOLULUI	4
5. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI	4
6. DECRIEREA PROTOCOLULUI.....	4
6.1. DINȚII TEMPORARI.....	4
6.2. DINȚII PERMANENȚI.....	5
6.2.1.TULBURĂRI ASOCIATE ERUPȚIEI ȘI/SAU INCLUZIEI MOLARULUI DE MINTE INFERIOR.....	5
6.2.2.ACCIDENTE ȘI COMPLICAȚII ALE ODONTECTOMIEI MOLARULUI DE MINTE INFERIOR.....	7
6.3. TULBURĂRI ASOCIATE ERUPȚIEI ȘI/SAU INCLUZIEI MOLARULUI DE MINTE SUPERIOR.....	8
6.3.1.ACCIDENTE INTRAOPERATORII POSIBILE.....	8
6.3.2.COMPLICAȚII POSTOPERATORII POSIBILE	8
6.4. TULBURĂRI ASOCIATE INCLUZIEI CANINULUI SUPERIOR	9
6.4.1.ODONTECTOMIA	9
6.4.2.REDRESAREA CHIRURGICAL-ORTODONTICĂ.....	9
6.5. TULBURĂRI ASOCIATE ALTOR INCLUZII DENTARE	10

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

1. LISTA DE DIFUZARE

Nr. crt.	Scopul difuzării	Microstructura/Persoana	Data difuzării	Semnătura
1.	Informare și Aplicare	Secția Clinică de Chirurgie OMF Conf. Dr. Octavian Dincă	19.11.2018	
2.		Ambulatoriul despecialitate Chirurgie OMF Dr. Tiberiu Niță	19.11.2018	

2. SCOP ȘI OBIECTIVE (MOTIVARE ȘI FUNDAMENTARE)

Protocolul a fost elaborat cu scopul de a asista personalul medical în adoptarea deciziei terapeutice în cazul pacienților care necesită tratament al tulburărilor asociate erupției/incluziei dentare.

Deși protocolul reprezintă o fundamentare a bunei practici medicale bazate pe cele mai recente dovezi științifice disponibile în domeniu, nu trebuie considerat că aceste recomandări includ toate intervențiile potrivite sau exclud pe toate cele nepotrivite pentru situația în cauză. Protocolul nu intenționează să înlocuiască raționamentul medical la fiecare caz în parte. Decizia medicală trebuie să ia în considerare particularitățile individuale și opțiunea pacientului, precum și resursele, caracterele specifice și limitările institutelor de practica medicala. Fiecare medic care aplică recomandările în scopul stabilirii unui plan terapeutic trebuie să utilizeze propriul raționament medical independent, în funcție de fiecare caz în parte și în funcție de experiența personală în corelație cu dotarea institutiei în care acesta își desfășoară activitatea.

Specialiștii care au elaborat acest protocol au depus eforturi pentru ca informația conținută în acesta să fie corectă, redată cu acuratețe și susținută de dovezi. Dată fiind posibilitatea erorii umane și/sau progresele cunoștințelor medicale, ele nu pot și nu garantează că informația conținută în protocol este în totalitate corectă și completă. Recomandările din acest protocol sunt bazate pe consensul autorilor privitor la abordările terapeutice acceptate în momentul elaborării materialului.

Persoanele care au elaborat acest protocol își declină responsabilitatea legală pentru orice inacuratețe, informație percepută eronat, pentru eficacitatea clinică sau succesul oricărei metode terapeutice detaliate în acest protocol, pentru modalitatea de utilizare sau aplicare sau pentru deciziile finale ale personalului medical rezultate din utilizarea sau aplicarea lor.

În fiecare caz specific, utilizatorii protocolului trebuie să consulte literatura de specialitate specifică prin intermediul surselor independente și să confirme că informația conținută în recomandări, este corectă.

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

Acest material, ca de altfel toate protocoalele sunt supuse unui proces de revizuire și actualizare continuă.

3. DOMENIU DE APLICARE

Prezentul protocol se aplică în cadrul următoarelor compartimente:

- Secția Clinică de Chirurgie OMF,
- Ambulatoriul de specialitate al spitalului Chirurgie OMF

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ APLICABILE PROTOCOLULUI

Compendiu de Chirurgie Oro-Maxilo-Faciala PROF. DR. ALEXANDRU BUCUR

5. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
5.1. DEFINIȚII:		
1.	Protocolul medical	Reprezintă un set de recomandări pentru rezolvarea unei probleme clinice, ghid în îngrijirea pacientului sau sprijin medical în efectuarea unei proceduri (Medical Dictionary)
5.2. ABREVIERI:		
1.	OMF	Oro-maxilo-facială
2.	CT	Tomografie computerizată

6. DECRIEREA PROTOCOLULUI

6.1. DINȚII TEMPORARI

Accidentele și complicațiile locale pot fi următoarele:

- Pericoronarita congestivă
- Pericoronarita supurată
- Gingivostomatita
- Chistul de erupție

Tratament general:

- administrarea de sedative și vitamine
- administrare de antibiotice doar în complicații infecțioase, în colaborare cu medicul de familie (medicul pediatru)

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

Tratament local:

- irigații orale cu soluții slab antiseptice
- badijonarea mucoasei orale cu soluții anestezice

Tratament chirurgical:

- pericoronarita supurată: evacuarea colecției supurate sub anestezie locală sau generală
- chistul de erupție: marsupializare.

6.2. DINȚII PERMANENȚI

6.2.1. TULBURĂRI ASOCIATE ERUPȚIEI ȘI/SAU INCLUZIEI MOLARULUI DE MINTE INFERIOR

Pentru stabilirea indicației chirurgicale, evaluarea paraclinică trebuie să includă cel puțin una dintre următoarele metode radiologice sau imagistice:

- radiografii retroalveolare
- ortopantomograma
- CT sau CT 3-D (în anumite situații clinice).

Atitudinea terapeutică față de molarul de minte inferior inclus va fi stabilită în funcție de situația clinică:

1. molar de minte inferior ce nu a provocat accidente sau complicații;
2. molar de minte inferior ce a provocat tulburări inflamatorii ușoare;
3. molar de minte inferior ce a determinat complicații inflamatorii severe;
4. molar de minte inferior ce a provocat complicații diverse, neinflamatorii.

1. MOLAR DE MINTE INCLUS CE NU A PROVOCAT ACCIDENTE /COMPLICAȚII

- nu se recomandă extracția profilactică a molarilor de minte incluși dacă există spațiul necesar erupției pe arcadă (exceptând cazurile în care există indicație ortodontică, stabilită de medicul ortodont); se recomandă dispensarizare și colaborare interdisciplinară cu medicul orotodont

2. MOLAR DE MINTE INCLUS CE A PROVOCAT TULBURĂRI INFLAMATORII UȘOARE:

PERICORONARITA ACUTĂ CONGESTIVĂ

- irigații orale cu soluții antiseptice; antiinflamatoare/antialgice
- în funcție de aspectul capușonului de mucoasă și spațiul de erupție necesar, tratamentul poate fi radical (odontectomie) sau conservator (decapușonare)

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

PERICORONARITA ACUTĂ SUPURATĂ

Tratamentul chirurgical poate fi efectuat prin metode conservatoare:

- drenajul sacului pericoronar
- decapuşonarea

a. Drenajul sacului pericoronar

- incizie și drenajul colecției purulente

b. Decapuşonarea

Indicații:

- capușon de mucoasă subțire
- incluzie submucoasă
- spațiu retromolar pe arcadă suficient pentru erupția molarului
- incluzie verticală

Contraindicații:

- capușon de mucoasă gros
- incluzie osoasă (parțială/totală) sau incluzie ectopică
- spațiu retromolar insuficient pentru erupția molarului
- anomalii de formă/volum ale coroanei/rădăcinilor molarului de minte.

Intervenția se poate realiza:

- după amendarea fenomenelor inflamatorii/infecțioase
- profilactic, la pacienții tineri, în perioada de erupție normală a molarului de minte

3. MOLAR DE MINTE CE A PROVOCAT TULBURĂRI INFLAMATORII SEVERE

- cele mai frecvente complicații supurative sunt reprezentate de: abcesul de spațiu paramandibular, abcesul de spațiu pterigo-mandibular, abcesul de spațiu laterofaringian, flegmonul de planșeu, adenite, osteite, osteomielite
- incizia și drenajul colecțiilor supurative ale spațiilor fasciale cu punct de plecare molarul de minte inferior (vezi capitolul „Infecții oro-maxilo-faciale”); tratament local și general (irigații antiseptice, administrare de antibiotice și antiinflamatoare); odontectomia: după cedarea fenomenelor inflamatorii/infecțioase

4. MOLAR DE MINTE CE A PROVOCAT COMPLICAȚII DIVERSE, NEINFLAMATORII

a.) Complicații tumorale / chistice (keratochistul odontogen dentiger, chistul folicular, ameloblastomul, tumora odontogenă calcificată Pindborg)

- vezi Protocolul “Chisturi, tumori benigne și osteopatii ale oaselor maxilare”

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

b.) Complicații nervoase senzitive:

- odontectomia molarului de minte

c.) Complicații mecanice:

- odontectomia molarului de minte

d.) Complicații trofice (gingivostomatita odontiazică):

- administrarea de colutorii ce conțin substanțe antiinflamatoare, antiseptice și analgezice; odontectomia molarului de minte

Extracția de necesitate a molarului de 12 ani în cadrul odontectomiei molarului de minte:

- se poate indica în unele situații

Recomandări post-odontectomie:

- tamponament supraalveolar menținut 1-2 ore postoperator
- informarea pacientului asupra fenomenelor postoperatorii normale (durere, edem, tumefacție, trismus, echimoze etc.)
- după intervenții laborioase, cu sacrificiu osos important, se poate institui antibioterapie de protecție.

6.2.2. ACCIDENTE ȘI COMPLICAȚII ALE ODONTECTOMIEI MOLARULUI DE MINTE INFERIOR

ACCIDENTE INTRAOPERATORII

- fractura rădăcinilor/apexurilor molarului de minte inferior
- fractura coronară a dinților antagoniști
- luxația sau fractura molarului de 12 ani inferior
- deschiderea canalului mandibular / lezarea pachetului vasculo-nervos alveolar inferior
- fractura tablei osoase linguale
- leziuni nervoase (n.lingual, n.alveolar inferior)
- împingerea molarului în spațiile anatomice învecinate:
 - planșeu bucal
 - spațiul pterigomandibular
 - spațiul laterofaringian
- luxația mandibulei
- fractura mandibulei
- fracturarea instrumentarului chirurgical.

COMPLICAȚII POSTOPERATORII

- durere, edem, trismus, echimoze persistente
- hemoragia, hematumul
- complicații infecțioase (celulite/abcese ale spațiilor fasciale, alveolita)
- osteită/osteomielite de mandibulă
- dehiscența plăgii/ vindecarea întârziată
- fractura de unghi mandibular
- tulburări de sensibilitate (n.alveolar inferior și/sau n.lingual)

6.3. TULBURĂRI ASOCIATE ERUPȚIEI ȘI/SAU INCLUZIEI MOLARULUI DE MINTE SUPERIOR

Atitudinea terapeutică este similară cu cea expusă la molarul de minte inferior.

6.3.1. ACCIDENTE INTRAOPERATORII POSIBILE

- hemoragia
- fractura rădăcinilor molarului de minte, în special a apexurilor radiculare
- fractura coronară a dinților antagoniști
- luxarea sau fracturarea molarului de 12 ani
- fractura tuberozității maxilare
- comunicarea oro-sinuzală
- împingerea dintelui în spațiile anatomice învecinate:
 - sinusul maxilar;
 - spațiul pterigomaxilar.

fracturarea instrumentarului chirurgical

6.3.2. COMPLICAȚII POSTOPERATORII POSIBILE

- durerea, edemul, echimoze, trismus
- hematom de spațiu pterigo-maxilar
- hemoragia
- complicații infecțioase (celulită/abces al spațiilor fasciale, alveolita)
- osteita / osteomielite
- dehiscența plăgii/vindecarea întârziată;
- comunicarea oro-sinuzală cronică/sinuzita maxilară

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

6.4. TULBURĂRI ASOCIATE INCLUZIEI CANINULUI SUPERIOR

Stabilirea conduitei terapeutice în incluzia de canin va fi hotărâtă interdisciplinar, între chirurgul oro-maxilo-facial și medicul ortodont.

Metode tratament:

- radicală: odontectomia
- conservatoare: redresarea chirurgical-ortodontică

6.4.1. ODONTECTOMIA

Indicații:

- chirurgicale: caninul inclus a provocat complicații septice locale sau generale, tulburări trofice, nervoase, mecanice, tumorale
- ortodontice: spațiul de pe arcadă este insuficient sau dintele în poziție nefavorabilă de erupție, și dintele nu poate beneficia de o redresare chirurgical-ortodontică (indicație stabilită de medicul ortodont)

Accidente și complicații:

- hemoragie
- fracturarea apexurilor dinților vecini;
- luxarea dinților vecini;
- extracția de necesitate a dinților vecini
- fractura procesului alveolar.
- deschiderea cavităților anatomice (fosele nazale, sinusul maxilar)
- hematom genian
- necroze pulpare ale dinților vecini.

6.4.2. REDRESAREA CHIRURGICAL-ORTODONTICĂ

Indicații:

Se stabilesc de către chirurgul oro-maxilo-facial în colaborare cu medicul ortodont. Principial situațiile în care se poate practica intervenția sunt următoarele:

- pacienți tineri
- există/ poate fi creat spațiu suficient pe arcadă prin metode ortodontice
- incluzia nu este profundă

SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"	PROTOCOL DE TRATAMENT AL TULBURĂRILOR ASOCIATE ERUPȚIEI/INCLUZIEI DENTARE	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

- dintele inclus se găsește în dreptul spațiului său normal de erupție
- dintele inclus este într-o poziție verticală sau ușor oblică
- dintele nu prezintă anomalii de formă/volum coronară și/sau radiculară.

Tratamentul cuprinde **trei etape principale:**

1. menținerea sau obținerea spațiului necesar pe arcadă (etapă ortodontică – medic ortodont)
2. descoperirea chirurgicală a coroanei și ancorarea dintelui (etapa chirurgicală)
3. tracționarea lentă și progresivă până la alinierea caninului pe arcadă (etapă ortodontică – medic ortodont).

6.5. TULBURĂRI ASOCIATE ALTOR INCLUZII DENTARE

Atitudinea față de acești dinți incluși (dinți permanenți și dinți supranumerari) care provoacă accidente și complicații este numai chirurgicală radicală - odontectomia.